



Reglement Raad van Commissarissen Wonen Wateringen

Pre-ambule

De Raad van Commissarissen heeft besloten dat de directie- en bestuurstaken door één persoon worden vervuld. Daarom wordt in dit reglement de term directeur-bestuurder gebruikt. Indien het besluit wordt genomen dat de directie- en/of bestuurstaken door meerdere personen zullen worden vervuld, dan kan de Raad van Commissarissen conform artikel 5 lid 4 van de statuten een voorzitter van de directie benoemen. Deze voorzitter is eindverantwoordelijk ten aanzien van de vervulling van rollen, taken en verantwoordelijkheden van de directeur-bestuurder. Indien de Raad van Commissarissen geen voorzitter benoemt, gelden de genoemde verwijzingen in beginsel voor alle benoemde personen.



Artikel 1 Vaststelling en reikwijdte

1. Dit reglement is een vertaling van de werkafspraken welke zijn gemaakt tussen de directie en de Raad van Commissarissen (hierna RvC) van Wonen Wateringen. Bij de vervulling van hun taak nemen de directie en de leden van de RvC de statuten en de geldende Aedescode voor Woningcorporaties in acht. Dit reglement moet worden beschouwd als een nadere uitwerking van de statuten van Wonen Wateringen en de Aedescode voor Woningcorporaties. Het vormt een onderdeel van de governancestructuur van Wonen Wateringen. Zaken die in de statuten al geregeld zijn, komen in dit document alleen aan de orde indien ze de leesbaarheid van dit reglement ten goede komen. De bepalingen in de statuten zijn zonder meer van toepassing.
2. Dit reglement is vastgesteld en goedgekeurd in een gezamenlijke vergadering van de directeur-bestuurder en de RvC 19 mei 2008 en kan bij besluit van de RvC worden gewijzigd. Een voorstel tot wijziging kan geschieden door zowel de RvC als de directeur-bestuurder. Daar waar de wijziging van het reglement de bevoegdheden van de directeur-bestuurder raakt, behoeft dit instemming van de directeur-bestuurder. Dit reglement dient door de RvC als geheel en door ieder lid van de RvC te worden nageleefd.
3. Van het bestaan van dit reglement wordt melding gemaakt in het verslag van de RvC in het jaarverslag. Het is tevens te downloaden van de website van Wonen Wateringen.
4. Bij dit reglement horen de volgende bijlagen:
 - a. Profielschets van de RvC.
 - b. Jaarplanning RvC (vergaderstructuur en informatieverstrekking).

Artikel 2 Samenstelling

1. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 12 lid 2, eerste zin, van de statuten, bestaat de RvC uit ten minste drie en ten hoogste zeven personen. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 12 lid 3 van de statuten wordt het aantal leden door de RvC vastgesteld. Op 17 januari 2008 is door de RvC vastgesteld dat de RvC bestaat uit vijf leden. Indien het aantal leden minder dan vijf bedraagt neemt de RvC onverwijld maatregelen om het ledenaantal aan te vullen tot vijf.

Artikel 3 Deskundigheid

1. De RvC stelt, na overleg met de directeur-bestuurder, een schriftelijk profiel van de RvC op waarin onder andere samenstelling, deskundigheid en leeftijdsopbouw zijn opgenomen. Deze profielschets is als bijlage A bij dit reglement opgenomen.
In voorkomende gevallen, doch ten minste één keer per jaar, zal door de RvC worden bezien of het profiel op enig punt aanpassing behoeft.



2. Alle commissarissen volgen na benoeming een introductieprogramma, waarin in ieder geval aandacht wordt besteed aan algemene financiële en juridische zaken, de financiële verslaggeving door Wonen Wateringen, de specifieke aspecten en activiteiten die eigen zijn aan Wonen Wateringen en haar activiteiten en de verantwoordelijkheden van een commissaris. De RvC beoordeelt jaarlijks op welke onderdelen leden van de RvC gedurende hun benoemingsperiode behoefte hebben aan nadere introductie of opleiding. De directeur-bestuurder speelt hierin een faciliterende rol.

Artikel 4 Benoeming

1. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 12 lid 4 van de statuten worden de leden van de RvC benoemd door de RvC. Benoeming dient te geschieden aan de hand van het conform artikel 3 lid 1 opgestelde profiel.
2. De huurdersorganisatie heeft het recht voor twee zetels in de RvC een persoon aan de RvC voor te dragen voor benoeming in de RvC. Deze voordracht is bindend. Bij hun voordracht neemt de huurdersorganisatie het door de RvC vastgestelde profiel in acht.
3. In geval de huurdersorganisatie komt te ontbreken worden de huurders van woningen van Wonen Wateringen in de gelegenheid gesteld een bindende voordracht te doen. Een voordracht opgesteld door de huurders dient door ten minste vijftientig huurders te worden ondersteund. Bij hun voordracht nemen de huurders het door de RvC vastgestelde profiel in acht.
4. De RvC deelt aan de huurdersorganisatie respectievelijk -in geval van een situatie als bedoeld in lid 3 van dit artikel- de huurders van woningen van Wonen Wateringen zo spoedig mogelijk mee wanneer een zetel, bestemd voor een persoon als bedoeld in het derde en vierde lid, vrijkomt. De RvC nodigt hen uit een voordracht te doen, rekening houdende met de door de RvC vastgestelde profielschets.
5. De voordracht dient binnen twee maanden na dagtekening van de in lid 4 van dit artikel bedoelde uitnodiging te worden gedaan. De RvC kan, op een daartoe strekkend schriftelijk verzoek van de huurdersorganisatie, de in dit lid vermelde termijn met ten hoogste twee maanden verlengen.
6. Blijft een voordracht als bedoeld in het derde en vierde lid achterwege, dan is de RvC bevoegd zelf in deze vacature te voorzien.

Artikel 5 Onafhankelijkheid

1. De RvC stelt ten aanzien van iedere commissaris vast of deze in een zodanige relatie tot Wonen Wateringen staat dat hij in formele zin geacht kan worden onafhankelijk te zijn, waarbij de RvC



tenminste de hieronder genoemde afhankelijkheidscriteria in zijn beoordeling betreft. De verantwoordelijkheid voor een onafhankelijke en kritische bijdrage aan de besluitvorming binnen de RvC rust ook op commissarissen waarvan de RvC vaststelt dat zij in formele zin niet onafhankelijk zijn. Bedoelde afhankelijkheidscriteria zijn dat het betrokken lid van de RvC, dan wel zijn echtgenoot, geregistreerde partner of een andere levensgezel, pleegkind of bloed- of aanverwant tot in de tweede graad:

- a) in de vijf jaar voorafgaande aan de benoeming werknemer of lid van het bestuur van Wonen Wateringen (inclusief gelieerde rechtspersonen) is geweest;
 - b) een persoonlijke financiële vergoeding van Wonen Wateringen of van een aan haar gelieerde rechtspersoon ontvangt, anders dan de vergoeding die voor de als lid van de RvC verrichte werkzaamheden wordt ontvangen en voor zover zij niet past in de normale uitoefening van bedrijf;
 - c) bestuurslid is van een vennootschap dan wel rechtspersoon waarin een lid van het bestuur van Wonen Wateringen lid van de RvC is;
 - d) in de vijf jaar voorafgaand aan de benoeming een belangrijke zakelijke relatie met Wonen Wateringen of een aan haar gelieerde rechtspersoon heeft of in de vijf jaar voorafgaand aan de benoeming heeft gehad. Daaronder wordt in ieder geval begrepen het geval dat de commissaris, of een kantoor waarvan hij aandeelhouder, vennoot, medewerker of adviseur is, is opgetreden als adviseur van Wonen Wateringen en het geval dat de commissaris bestuurder of medewerker is van een bankinstelling waarmee Wonen Wateringen een duurzame en significante relatie onderhoudt;
 - e) lid is van de gemeenteraad of Provinciale Staten van een gemeente of provincie waar Wonen Wateringen feitelijk werkzaam is dan wel in dienst is van een zodanige gemeente of provincie en feitelijk betrokken bij volkshuisvestingsaangelegenheden;
 - f) werkzaam is bij het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, of bij het Centraal Fonds voor de Volkshuisvesting, het Waarborgfonds Sociale Woningbouw of voor de volkshuisvesting relevante belangenbehartigingsorganisaties en feitelijk betrokken is bij volkshuisvestingaangelegenheden;
 - g) huurder is van Wonen Wateringen;
 - h) aandelen houdt, of bestuurder of commissaris van een rechtspersoon is die aandelen houdt, in een aan Wonen Wateringen gelieerde vennootschap, of vennoot is dan wel bestuurder of commissaris is van een vennoot in een contractuele vennootschap waarin ook Wonen Wateringen vennoot is;
 - i) gedurende de voorgaande twaalf maanden tijdelijk heeft voorzien in het bestuur bij belet en ontstentenis van de directeur-bestuurder.
2. Naast en voor zover niet genoemd in lid 1 van dit artikel, is artikel 13 van de statuten van toepassing.



3. De RvC waakt ervoor dat meerderheid van de leden van de RvC naar zijn oordeel in formele zin onafhankelijk is in het licht van het bepaalde in lid 1 en 2 van dit artikel. De RvC maakt melding hiervan in het jaarverslag.

Artikel 6 Tegenstrijdige belangen

1. Een lid van de RvC meldt een (potentieel) tegenstrijdig belang dat van betekenis is voor Wonen Wateringen en/of voor het betreffende lid van de RvC terstond aan de voorzitter van de RvC en verschaft daarover alle relevante informatie, inclusief de relevante informatie inzake zijn echtgenoot, geregistreerde partner of een andere levensgezel, pleegkind en bloed- en aanverwanten tot in de tweede graad. Indien de voorzitter van de RvC een (potentieel) tegenstrijdig belang heeft dat van materiële betekenis is voor Wonen Wateringen en/of voor zichzelf, meldt hij dit terstond aan de vice-voorzitter van de RvC en verschaft daarover alle relevante informatie, inclusief de relevante informatie inzake zijn echtgenoot, geregistreerde partner of een andere levensgezel, pleegkind en bloed- en aanverwanten tot in de tweede graad. Aan de beoordeling van de RvC of sprake is van een tegenstrijdig belang neemt het betreffende lid van de RvC niet deel.
2. Een lid van de RvC neemt niet deel aan de discussie en de besluitvorming over een onderwerp of transactie waarbij dit lid van de RvC een tegenstrijdig belang heeft.
3. Besluiten tot het aangaan van transacties waarbij tegenstrijdige belangen van leden van de RvC spelen die van betekenis zijn voor Wonen Wateringen en/of voor de betreffende leden van de RvC behoeven goedkeuring van de RvC. Dergelijke transacties worden gepubliceerd in het jaarverslag van Wonen Wateringen met vermelding van het tegenstrijdig belang en de verklaring dat de bepalingen in lid 1 tot en met lid 3 zijn nageleefd.
4. Nadat de voorzitter van de RvC in kennis is gesteld, als bedoeld in lid 3 van dit artikel, zal de voorzitter de overige leden van de RvC elk afzonderlijk consulteren. Als het de voorzitter zelf betreft dan neemt de vice-voorzitter of de langstzittende commissaris deze taak over.
5. Indien de RvC van oordeel is dat er sprake is van een afhankelijkheid of tegenstrijdigheid, waarvoor een tijdelijke oplossing gevonden kan worden, werkt het desbetreffende lid van de RvC aan die oplossing mee. Indien de RvC van oordeel is dat een tijdelijke oplossing niet voldoet, dient het desbetreffende lid van de RvC af te treden.
6. In verband met het bepaalde in de leden 1 tot en met 5 van dit artikel dient ieder lid van de RvC bij zijn aantreden op voorhand aan te geven dat, als het gaat om de eigen positie in de RvC, hij zich zal neerleggen bij het oordeel en het besluit van de RvC en daar naar zal handelen. In ieder geval onthoudt hij zich van verdere deelname aan de besluitvorming en vergaderingen omtrent het onderwerp.
7. Een gedelegeerd lid van de RvC is een lid van de RvC met een bijzondere taak. De delegatie kan



niet verder gaan dan de taken die de RvC zelf heeft en omvat niet het besturen van Wonen Wateringen. Zij strekt tot intensiever toezicht en advies en meer geregeld overleg met de directeur-bestuurder. De delegatie is slechts van tijdelijke aard. De delegatie kan niet de taak en bevoegdheid van de RvC wegnemen. Het gedelegeerd lid van de RvC blijft lid van de RvC.

8. Het lid van de RvC dat tijdelijk voorziet in de rol van directeur-bestuurder bij belet en ontstentenis van de directeur-bestuurder treedt voor deze periode uit de RvC om de bestuurstaak op zich te nemen.

Artikel 7 Aftreden en Herbenoeming

1. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 16 lid 1 van de statuten, treedt een lid van de RvC af volgens rooster doch uiterlijk vier jaar na zijn benoeming. Bij het vaststellen van het rooster van aftreden geldt als uitgangspunt dat zo weinig mogelijk leden van de RvC tegelijkertijd aftreden.
2. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 16 lid 2 van de statuten, kan een op grond van het vorige lid afgetreden lid van de RvC maximaal éénmaal worden herbenoemd.
3. Op grond van het bepaalde in artikel 13 lid 1 d van de statuten, kan herbenoeming van een op grond van het genoemde in artikel 16 lid 1 van de statuten afgetreden lid niet plaatsvinden indien de leeftijd van 70 jaar is bereikt.
4. Alvorens tot herbenoeming wordt overgegaan, zal de voorzitter van de RvC de overige leden van de RvC elk afzonderlijk consulteren over de wenselijkheid van herbenoeming. Hierbij zijn van belang: het functioneren gedurende de afgelopen zittingsperiode, het alsdan geldende profiel van de RvC, alsmede de leeftijd van het betrokken lid van de RvC. Als het de voorzitter zelf betreft dan neemt de vice-voorzitter of de langstzittende commissaris deze taak over.
5. Indien de RvC overgaat tot herbenoeming van één van zijn leden, zal worden vermeld waarom er aanleiding is voor herbenoeming. Indien het lid niet wordt herbenoemd, wordt dit door de voorzitter mondeling en schriftelijk aan het lid toegelicht. De reden van herbenoeming zal worden opgenomen in het verslag van de RvC in het jaarverslag.

Artikel 8 Ontslag

1. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 14 lid 1 van de statuten, kan de RvC een lid van de RvC ontslaan wegens verwaarlozing van zijn taak, wegens andere gewichtige redenen of wegens ingrijpende wijziging van de omstandigheden op grond waarvan zijn handhaven als lid van de RvC redelijkerwijs niet van Wonen Wateringen kan worden verlangd.
2. Alvorens een besluit tot ontslag te nemen, zal de voorzitter van de RvC, buiten aanwezigheid van het lid van de RvC over wiens ontslag wordt besloten, de overige leden van de RvC elk afzonderlijk over het voornemen tot ontslag consulteren. Als het een voorgenomen besluit tot



ontslag van de voorzitter betreft, zal de vice-voorzitter van de RvC, buiten aanwezigheid van de voorzitter, de overige leden van de RvC elk afzonderlijk over het voornemen tot ontslag consulteren.

3. Vervolgens wordt een besluit tot ontslag, overeenkomstig het bepaalde in artikel 14 lid 3 van de statuten, niet genomen dan nadat het desbetreffende lid van de RvC over wiens ontslag wordt besloten vooraf de gelegenheid is geboden om te worden gehoord.
4. Voor een besluit als bedoeld in lid 1 van dit artikel is een meerderheid van twee derde van de leden van de RvC vereist in een vergadering waar alle leden van de RvC aanwezig zijn. Verkeert een lid van de RvC in de onmogelijkheid aan deze vergadering deel te nemen, dan kan niettemin een geldig besluit worden genomen door de aanwezige leden van de RvC, mits de reden van het niet aanwezig zijn van het desbetreffende lid in het besluit wordt genoemd.
5. Het besluit tot ontslag wordt, met vermelding van de gronden onmiddellijk aan het desbetreffende lid van de RvC schriftelijk bevestigd.
6. In verband met het bepaalde in dit artikel dient ieder lid van de RvC bij zijn aantreden op voorhand aan te geven dat, als het gaat om de eigen positie in de RvC, hij zich zal neerleggen bij het oordeel en het besluit van de RvC en daar naar zal handelen, onverminderd zijn recht om het oordeel en het besluit van de RvC aan het oordeel van de burgerlijke rechter te laten onderwerpen.

Artikel 9 Toezicht

1. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 17 lid 1 eerste zin van de statuten heeft de RvC tot taak toezicht te houden op het beleid van de directeur-bestuurder en op de algemene gang van zaken bij Wonen Wateringen en de met haar verbonden ondernemingen. Bij zijn toezicht hanteert de RvC als uitgangspunt de vraag, of het beleid wordt gevoerd overeenkomstig de elementaire beginselen van verantwoord ondernemerschap. De leden van de RvC richten zich bij de vervulling van hun taak naar het belang van Wonen Wateringen en de met haar verbonden onderneming. De RvC vergewist zich dat de door de directeur-bestuurder genomen/te nemen besluiten op goede gronden berusten en zorgvuldig tot stand zijn gekomen.
2. Het toezicht van de RvC op de directeur-bestuurder omvat in ieder geval:
 - a) de realisatie van de doelstellingen van Wonen Wateringen;
 - b) de strategie om deze doelstellingen te bereiken;
 - c) de risico's verbonden aan de activiteiten van Wonen Wateringen;
 - d) de naleving van de integriteitscode;
 - e) de opzet en de werking van de interne risicobeheersing- en controlesystemen;
 - f) het kwaliteitsbeleid;



- g) de kwaliteit van de maatschappelijke verantwoording naar belanghebbenden, benoemd door de directeur-bestuurder en goedgekeurd door de RvC, van Wonen Wateringen;
 - h) het financiële verslaggevingproces;
 - i) de naleving van aanbevelingen en opvolging van opmerkingen van in- en externe accountants.
3. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 17 lid 1 derde zin van de statuten heeft de RvC de bevoegdheid de uitvoering van besluiten van de directeur-bestuurder te schorsen.
 4. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 17 lid 1 vierde zin van de statuten staat de RvC de directeur-bestuurder met raad ter zijde.
 5. De in artikel 11 lid 1 van de statuten genoemde besluiten hebben betrekking op Wonen Wateringen en aan haar verbonden ondernemingen. De genoemde besluiten zijn aan de goedkeuring van de RvC onderworpen. Daarnaast is aan voorafgaande goedkeuring van de RvC onderworpen de opdracht tot het uitvoeren van visitatie bij Wonen Wateringen en de wijze van uitvoering van en verslaggeving over de visitatie. Alle hier genoemde en in dit artikel naar verwezen besluiten kunnen eerst door de directeur-bestuurder worden genomen nadat de RvC de goedkeuring heeft verstrekt. In voorkomende gevallen kan worden gevraagd binnen 3 werkdagen een bevestiging per e-mail toe te zenden.
 6. De RvC stelt de directeur-bestuurder tijdens de eerstvolgende vergadering op de hoogte van zijn standpunt ten aanzien van het verzoek tot goedkeuring van een besluit. Goedkeuring wordt vastgelegd door besluiten in de notulen van de RvC op te nemen. Indien de omstandigheden hiertoe noodzakelijk zijn kan de directeur-bestuurder na overleg met de voorzitter van de RvC verzoeken om een reactie binnen drie werkdagen.
 7. Voorafgaand aan de goedkeuring van één van bovengenoemde besluiten zal de directeur-bestuurder geen actie(s) ondernemen die een (vrijwel) onomkeerbaar gevolg tot stand brengen met betrekking tot bovenstaande punten.

Artikel 10 Werkgeverschap

1. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 5 lid 3 van de statuten, benoemt, schorst en ontslaat de RvC de directeur-bestuurder.
2. Overeenkomstig artikel 6 lid 1 van de statuten stelt de RvC de bezoldiging en de overige arbeidsvoorwaarden van de directeur-bestuurder vast. Wanneer de RvC in een vacature van de directeur-bestuurder moet voorzien, stelt de RvC een schriftelijk profiel vast alvorens dienovereenkomstig een kandidaat te zoeken en te benoemen. De RvC informeert het personeel en het managementteam en voor zover aanwezig de huurdersorganisatie.
3. De RvC draagt zorg voor een schriftelijke arbeidsovereenkomst met een functiebeschrijving en functieclassificatie.



4. Wanneer de RvC het voornemen heeft te besluiten tot schorsing of ontslag van de directeur-bestuurder, zal de voorzitter van de RvC of een delegatie van de RvC de directeur-bestuurder horen. Voorts zal de RvC het MT, het personeel en de voor zover aanwezig de huurderorganisatie, actief informeren.
Indien schorsing of ontslag mocht volgen, wordt zulks met vermelding van de gronden onmiddellijk aan de directeur-bestuurder schriftelijk bevestigd.
5. Daar waar de RvC van mening is dat er redenen zijn om direct over te gaan tot schorsing of ontslag is hij daartoe bevoegd, zij het dat dan zo spoedig mogelijk maar uiterlijk binnen vijf werkdagen de directeur-bestuurder alsnog hoort. De bepalingen in lid 3 van dit artikel zijn vervolgens ook hier van toepassing.
6. Wordt bij ontstentenis of belet van de directeur-bestuurder één of meer leden van de RvC tijdelijk met het besturen van Wonen Wateringen belast, dan treedt (treden) conform artikel 6 lid 8 van dit reglement, het (de) desbetreffende lid (leden) voor deze periode af als lid van de RvC.
7. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 9 lid 2 van de statuten wordt Wonen Wateringen, in alle gevallen waarin Wonen Wateringen naar het oordeel van de RvC een tegenstrijdig belang heeft met de directeur-bestuurder, vertegenwoordigd door de twee gezamenlijk handelende leden van de RvC.
8. De RvC vormt zich gedurende het jaar een oordeel over het gevoerde beleid, de bereikte resultaten, de ontwikkelingen en de mate waarin de directeur-bestuurder daarop adequaat reageert. Op een vast tijdstip in het jaar bespreekt de RvC de beoordeling van de directeur-bestuurder en de kwaliteit van het functioneren van de directeur-bestuurder.
9. De jaarlijkse beoordeling van de directeur-bestuurder wordt vastgelegd in een zogenaamd remuneratierapport. Hierin wordt verslag gedaan van de wijze waarop het beoordeling- en bezoldigingsbeleid volgens de aanbevelingen van het Advies Arbeidsvoorwaarden Statutair Directeuren in het voorafgaande jaar in de praktijk is gebracht door de RvC. In het geval dat aan een (voormalig) directeur-bestuurder een bijzondere vergoeding is betaald of toegezegd, wordt deze in het remuneratierapport vermeld en van een toelichting voorzien. Het remuneratierapport bevat tevens een overzicht van het bezoldigingsbeleid dat het komende boekjaar en de daaropvolgende jaren door de RvC wordt voorzien. De hoofdlijnen van het remuneratierapport worden op de website van Wonen Wateringen geplaatst.
10. Het overzicht dat in het voorgaande lid is bedoeld bevat in elk geval bepalingen over de verhouding tussen vaste en variabele beloningscomponenten, het beleid ten aanzien van de duur van het contract van de directeur-bestuurder en de geldende opzegtermijnen en afvloeiingsregelingen, overige arbeidsvoorwaarden en de regeling en financiering van de pensioentoezeggingen.



Artikel 11 Voorzitter

1. De RvC stelt een schriftelijk profiel van de voorzitter van de RvC op, waarin voor het voorzitterschap benodigde specifieke deskundigheden en ervaringen zijn opgenomen. In voorkomende gevallen, doch ten minste één keer per jaar, zal door de RvC worden gezien of het profiel op enig punt aanpassing behoeft.
2. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 18 van de statuten wordt de voorzitter door de RvC uit zijn midden benoemd. Benoeming dient te geschieden aan de hand van het profiel, als bedoeld in lid 1 van dit artikel.
3. Een persoon die een bestuursfunctie bij Wonen Wateringen heeft gehad in de vijf jaar voorafgaand aan zijn benoeming wordt niet tot voorzitter benoemd.
4. De voorzitter is in beginsel permanent aanspreekbaar voor de overige leden van de RvC en de directeur-bestuurder. De voorzitter onderhoudt nauw en frequent contact met de directeur-bestuurder en houdt de RvC van deze contacten nauwkeurig en regelmatig op de hoogte.
5. Bij afwezigheid van de voorzitter van de RvC, welke langer dan veertien dagen aaneensluitend is, wordt deze afwezigheid gemeld bij de directeur-bestuurder en bij de vice-voorzitter van de RvC.
6. De voorzitter treedt namens de RvC naar buiten op. Hij streeft naar optimale participatie van de overige leden van de RvC bij de werkzaamheden van de RvC en coördineert alle activiteiten van de RvC.
7. De voorzitter van de RvC is belast met de leiding van de vergadering van de RvC. Daarnaast ziet de voorzitter erop toe dat:
 - a. de leden van de RvC tijdig de informatie ontvangen die nodig is voor de goede uitoefening van hun taak;
 - b. voldoende tijd bestaat voor de beraadslaging en besluitvorming door de RvC;
 - c. het functioneren van de directeur-bestuurder en de leden van de RvC zowel individueel als college tenminste jaarlijks worden besproken;
 - d. de contacten van de RvC met de directeur-bestuurder, personeel, huurders en stakeholders naar behoren verlopen;
 - e. de commissarissen hun introductie- en opleidings- of trainingsprogramma volgen.

Artikel 12 Vice-voorzitter

1. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 18 van de statuten benoemt de RvC uit zijn midden een vice-voorzitter.
2. De vice-voorzitter neemt bij ontstentenis van de voorzitter diens taken waar.



Artikel 13 Secretariaat

1. In het archief worden notulen en andere vergaderstukken, alsmede alle correspondentie en overige documentatie betreffende de RvC bewaard, met uitzondering van die documentatie ten aanzien waarvan de directeur-bestuurder een afzonderlijke bewaring verlangt, zoals, doch niet uitsluitend, de arbeidsovereenkomst met de directeur-bestuurder en pensioenregelingen.
2. Het secretariaat wordt onder verantwoordelijkheid van de directeur-bestuurder gevoerd. Het secretariaat omvat de secretariaatswerkzaamheden inclusief het archief.
3. Het secretariaat en het archief worden gehouden ten kantore van Wonen Wateringen, met uitzondering van het archief betreffende de directeur-bestuurder dat bij de voorzitter van de RvC ligt. Het secretariaat ziet erop toe dat het archief te allen tijde volledig en toegankelijk is.

Artikel 14 Bezoldiging en vergoeding van kosten

1. De bezoldiging voor de leden van de RvC wordt jaarlijks vastgesteld door de RvC waarbij het advies Honorering van Toezichthouders (opgesteld door de VTW) de basis vormt. Wanneer wijziging van het betreffende advies hiertoe aanleiding geeft, past de RvC de bezoldiging, met redenen omkleed, aan. De bezoldiging van de RvC, wordt eind juni en eind december in twee gelijke delen door Wonen Wateringen voldaan. Voor zover de leden van de RvC gehouden zijn BTW terzake van hun bezoldiging in rekening te brengen, zal deze BTW eveneens door Wonen Wateringen worden voldaan. De jaarlijkse vergoeding wordt geacht toereikend te zijn om die kosten te dekken die het lidmaatschap van de RvC met zich meebrengt.
2. Alle overige kosten, welke de leden van de RvC in het kader van hun commissariaat mochten maken, worden door Wonen Wateringen vergoed, indien zulke kosten worden gemaakt na voorafgaand overleg met en toestemming van de voorzitter. Ten aanzien van de overige kosten gemaakt door de voorzitter zelf wordt gehandeld overeenkomstig de gedragslijn die gehanteerd wordt voor de andere leden van de RvC.
3. De bezoldiging, de afgesproken onkostenvergoeding en andere overeengekomen voorwaarden als onder andere de datum van ingang van het commissariaat, worden schriftelijk vastgelegd. Wonen Wateringen verstrekt aan de leden van de RvC geen persoonlijke leningen of garanties.
4. De hoogte en structuur van de bezoldiging (opbouw en onkostenvergoeding) wordt bekend gemaakt in het verslag van de RvC in het jaarverslag en bevat in ieder geval informatie over de hoogte en de structuur van de bezoldiging van de individuele leden van de RvC.
5. De RvC stelt de bezoldiging van de leden van de RvC vast. De bezoldiging van een lid van de RvC is niet afhankelijk van de resultaten van Wonen Wateringen. De toelichting op de jaarrekening bevat in ieder geval informatie over de hoogte en de structuur van de bezoldiging van de individuele leden van de RvC.



Artikel 15 Vergaderingen en besluitvorming

1. Jaarlijks stelt de voorzitter van de RvC, met inachtneming van het bepaalde in lid 5 van dit artikel, een vergaderschema op.
2. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 19 lid 1 van de statuten wordt ieder kalenderkwartaal ten minste één vergadering gehouden. Jaarlijks worden minimaal zes vergaderingen gehouden. Dit zijn vier vergaderingen waarin besluiten worden genomen en twee themabijeenkomsten. Voorts wordt een vergadering gehouden wanneer de voorzitter van de RvC dit nodig acht.
3. Wanneer, overeenkomstig het bepaalde in artikel 19 lid 3 van de statuten, een lid van de RvC het nodig acht dat een vergadering wordt gehouden, kan deze de voorzitter van de RvC schriftelijk en onder nauwkeurige opgave van de te behandelen punten verzoeken een vergadering bijeen te roepen. Geeft de voorzitter aan een dergelijk verzoek geen gevolg, dan is de verzoeker bevoegd zelf een vergadering bijeen te roepen op de wijze waarop de voorzitter een vergadering bijeenroept. Aan een dergelijk verzoek wordt in elk geval geacht geen gevolg te zijn gegeven indien de vergadering niet binnen drie weken na het verzoek wordt gehouden.
4. Aan de vergaderingen, als bedoeld in de leden 2 en 3 van dit artikel, neemt de directeur-bestuurder deel, tenzij de RvC van mening is dat dit voor een bepaald onderwerp niet gewenst is. De directeur-bestuurder kan zich, in overleg met de RvC, laten vergezellen door één (of meerdere) van zijn MT-leden of medewerkers.
5. De agenda's van de vergaderingen, als bedoeld in de leden 2 en 3 van dit artikel, worden door de voorzitter in overleg met de directeur-bestuurder vastgesteld en bevatten behalve de van tijd tot tijd zich voordoende onderwerpen telkens een aantal door de RvC vast te stellen punten, welke hij op iedere vergadering aan de orde wenst te zien. In ieder geval vergadert de RvC ten minste éénmaal per jaar over de volgende onderwerpen:
 - a. de begroting;
 - b. de concept jaarstukken (jaarrekening, jaarverslag, volkshuisvestingsverslag en overzicht met cijfermatige kerngegevens en prognoses), alsmede de managementletter;
 - c. de invulling van de maatschappelijke taak en positie van Wonen Wateringen en de strategie en de risico's verbonden aan de onderneming, mede in het licht van het lange termijnkarakter van de activa en de aard van de financiering;
 - d. de uitkomsten van de beoordeling van de directeur-bestuurder van de opzet en de werking van de interne beheersingssystemen, in de vorm van kwartaalrapportages;
 - e. de professionalisering van de leden van de RvC en de directeur-bestuurder.
6. Naast de in de leden 2 en 3 van dit artikel bedoelde vergaderingen, vergadert de RvC ten minste éénmaal per jaar buiten de aanwezigheid van de directeur-bestuurder. Deze vergadering heeft als doel het bespreken van het functioneren van de (individuele leden van de) RvC. De RvC vraagt



hiertoe uitdrukkelijk de visie van de directeur-bestuurder ter zake en betreft deze in de bespreking. Tevens wordt het gewenste profiel en de samenstelling en competentie van de RvC met inbegrip van opvolgings- en beloningskwesties en opleidingsbehoeften besproken, alsmede de conclusies die hieraan moeten worden verbonden. De RvC bespreekt voorts ten minste éénmaal per jaar buiten aanwezigheid van de directeur-bestuurder het functioneren van de directeur-bestuurder en de conclusies die hieraan moeten worden verbonden en bespreekt deze conclusie met de directeur-bestuurder.

7. De vergaderingen als bedoeld in de leden 2, 3 en 6 van dit artikel worden in beginsel gehouden ten kantore van Wonen Wateringen. Van het houden van de vergaderingen van de RvC wordt melding gemaakt in het verslag van de RvC in het jaarverslag.
8. Behalve wanneer overeenkomstig het bepaalde in artikel 19 lid 3 van de statuten de vergadering door een lid van de RvC wordt bijeengeroepen, geschiedt de oproeping tot de vergadering door de voorzitter.
9. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 20 lid 2 van de statuten geschiedt de oproeping, behoudens spoedeisende gevallen, met inachtneming van een termijn van ten minste acht kalenderdagen, waarbij de dag van de oproeping en die van de vergadering niet worden meegerekend.
10. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 20 lid 3 van de statuten gebeurt de oproeping schriftelijk, waarbij worden vermeld de plaats en het tijdstip van de vergadering en de te behandelen onderwerpen. Ook gaat de oproeping vergezeld van de agenda en eventueel te bespreken stukken.
11. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 21 lid 1 van de statuten worden de vergaderingen geleid door de voorzitter of door de vice-voorzitter. Notulering vindt plaats onder verantwoordelijkheid van het secretariaat. De notulen bestaande uit een besluitenlijst wordt, na toezending aan alle leden van de RvC en de directeur-bestuurder, in de eerstvolgende vergadering door de RvC vastgesteld en ten blijke daarvan ondertekend door de voorzitter van de RvC.
12. De voorzitter of vice-voorzitter informeert waar nodig leden welke niet aanwezig zijn geweest bij een vergadering over besproken onderwerpen.
13. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 21 lid 2 van de statuten kunnen besluiten slechts worden genomen over onderwerpen die bij de oproeping zijn medegedeeld. Zijn echter ter vergadering alle in functie zijnde leden van de RvC aanwezig, dan kunnen besluiten worden genomen over alle aan de orde komende onderwerpen, mits met algemene stemmen, ook al zijn de door de statuten gegeven voorschriften voor het oproepen en het houden van vergaderingen niet in acht genomen.
14. Voor zover de statuten en dit reglement geen grotere meerderheid voorschrijven worden alle besluiten genomen met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Bij staking van stemmen wordt een tweede vergadering uitgeschreven. Indien dan opnieuw de stemmen staken, is de stem van de voorzitter beslissend.



15. Ieder lid van de RvC wordt geacht de vergaderingen van de RvC bij te wonen. Bij frequente afwezigheid zal het desbetreffende lid van de RvC hierop worden aangesproken. Bij recidive kan de RvC overgaan tot schorsing en/of ontslag van het desbetreffende lid van de RvC, op de wijze zoals omschreven in artikel 8 van dit reglement.

Artikel 16 Informatie

1. De RvC bevordert dat hij tijdig schriftelijke informatie van de directeur-bestuurder ontvangt over alle feiten en ontwikkelingen met betrekking tot Wonen Wateringen en aan haar gelieerde ondernemingen of samenwerkingspartners, welke informatie de RvC nodig heeft om adequaat te kunnen functioneren en zijn taken naar behoren te kunnen uitoefenen. De RvC is bevoegd met de directeur-bestuurder nadere afspraken te maken over de informatievoorziening, onder andere qua omvang, presentatie en frequentie.
2. Ontvangt een lid van de RvC uit andere bron dan de directeur-bestuurder of de RvC informatie of signalen die in het kader van het toezicht van belang zijn, dan brengt hij deze informatie zo spoedig mogelijk ter kennis van de voorzitter, die vervolgens de RvC op de hoogte zal stellen.
3. Ieder lid van de RvC zal alle informatie en documentatie, die hij in het kader van zijn commissariaat verkrijgt en die redelijkerwijs als vertrouwelijk zijn te beschouwen, als strikt vertrouwelijk behandelen en niet buiten de RvC en de directeur-bestuurder openbaar maken, ook niet na zijn aftreden.
4. De RvC heeft een eigen verantwoordelijkheid om van de directeur-bestuurder en de externe accountant de informatie te verlangen die de RvC behoeft om zijn taak als toezichthoudend orgaan goed te kunnen uitoefenen. De RvC is bevoegd in overleg met de directeur-bestuurder, zich op kosten van Wonen Wateringen op enigerlei wijze te laten bijstaan door functionarissen of één of meer (externe) adviseurs van Wonen Wateringen. De RvC kan verlangen dat functionarissen en externe adviseurs bij zijn vergaderingen aanwezig zijn.

Artikel 17 Taken van de Accountant

1. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 24 lid 2 van de statuten wijst de RvC een accountant aan, als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, aan en verleent jaarlijks opdracht de jaarstukken (jaarrekening, jaarverslag, volkshuisvestingsverslag en overzicht met cijfermatige kerngegevens en prognoses) te onderzoeken en daarover een verklaring, dan wel een mededeling af te leggen.
2. De externe accountant kan over zijn verklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening worden bevraagd door de RvC. De RvC is daarnaast eerste aanspreekpunt van de externe accountant wanneer deze onregelmatigheden constateert in de inhoud van de financiële berichten

of in de gevolgde procedures ten behoeve van de financiële verslaggeving. In de vergadering(en) van de RvC, worden de concept jaarstukken (jaarrekening, jaarverslag, volkshuisvestingsverslag en overzicht cijfermatige kerngegevens en prognoses), alsmede de managementletter behandeld. De externe accountant rapporteert de definitieve bevindingen over de jaarrekening op dezelfde wijze, gelijktijdig aan de directeur-bestuurder en de RvC.

3. Voorts dient de RvC zich inzicht te verschaffen in en een kwalitatief oordeel te geven over de diverse noodzakelijk geachte balansvoorzieningen, ook al bestaat daarvoor een bestendige gedragslijn.
4. Het verslag van de externe accountant ingevolge artikel 2:393 lid 4 BW bevat datgene wat de externe accountant met betrekking tot de controle van de jaarrekening en de daaraan gerelateerde controles onder de aandacht van het bestuur en de RvC wil brengen. Daarbij komen ten minste onderwerpen aan de orde:
 - a. Met betrekking tot de accountantscontrole;
 - b. Met betrekking tot de financiële cijfers;
 - c. Met betrekking tot de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen (inclusief betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking) en de kwaliteit van de interne informatievoorziening.
5. De RvC spreekt zich uit over de wenselijkheid van uitvoering van de eventueel door de accountant in de managementletter gedane aanbevelingen.
6. De RvC ziet erop toe dat de eventueel door de accountant in de managementletter gedane aanbevelingen, welke door de RvC wenselijk worden geacht, daadwerkelijk door de directeur-bestuurder worden nageleefd.
7. De RvC beoordeelt of en hoe de externe accountant wordt betrokken bij de inhoud en publicatie van financiële berichten, anders dan de jaarrekening.
8. De opdrachtverlening tot en de bezoldiging van het uitvoeren van niet-controlewerkzaamheden door de externe accountant worden, na overleg met de directeur-bestuurder, goedgekeurd door de RvC.
9. De externe accountant en de RvC worden betrokken bij het opstellen van het werkplan van de interne accountant. Zij nemen ook kennis van de bevindingen van de interne accountant c.q. controller. De RvC beoordeelt of en in hoeverre de externe accountant wordt gevraagd zijn bevindingen ter zake aan de RvC te rapporteren.

Artikel 18 Relatie met de Accountant

1. De externe accountant wordt benoemd voor een periode van maximaal vier jaar waarbij herbenoeming telkens voor een periode van maximaal vier jaar kan plaatsvinden. De

directeur-bestuurder en de RvC maken ieder ten minste éénmaal in de vier jaar een grondige beoordeling van het functioneren van de externe accountant in de diverse entiteiten en capaciteiten waarin de externe accountant fungeert. De beoordeling wordt besproken door de RvC. De RvC maakt van zijn belangrijkste bevindingen melding in het jaarverslag van Wonen Wateringen.

2. De directeur-bestuurder en de RvC rapporteren jaarlijks afzonderlijk over de ontwikkelingen in de relatie met de externe accountant waaronder in het bijzonder zijn onafhankelijkheid (met inbegrip van de wenselijkheid van het verrichten van niet-controle werkzaamheden door de benoemde accountant). Mede op grond hiervan bepaalt de RvC zijn benoeming van een externe accountant.
3. De contacten tussen de RvC en de accountant lopen via de voorzitter. De operationele, reguliere contacten verlopen tussen de accountant en de directeur-bestuurder.
4. De opdrachtverlening tot en de bezoldiging van het uitvoeren van niet-controlewerkzaamheden door de externe accountant worden, na overleg met het bestuur, goedgekeurd door de RvC

Artikel 19 Relatie met het Personeel

1. Minimaal eenmaal per jaar heeft de RvC overleg met het personeel.
2. Indien een lid van de RvC wordt uitgenodigd voor een (interne) vergadering van het personeel/de personeel, zal hij deze uitnodiging niet accepteren dan na voorafgaand overleg met de voorzitter van de RvC, die de contacten met het personeel/de personeel coördineert en in eerste instantie onderhoudt.
3. Op verzoek van de RvC worden verslagen van werkoverleg met het personeel en MT-overleg ter beschikking gesteld.

Artikel 20 Relatie met de Stakeholders

1. De directeur-bestuurder benoemt, na goedkeuring door de RvC, voor iedereen kenbaar de belanghebbenden bij de maatschappelijke en volkshuisvestelijke missie en doelstellingen van Wonen Wateringen en voert met hen actief overleg.
2. Wonen Wateringen heeft en onderhoudt een website waarop zij de informatie toegankelijk maakt die zij krachtens wet- of regelgeving en/of de Governancecode Woningcorporaties dient te publiceren.
3. De vorm van het periodiek overleg met belanghebbenden wordt vastgesteld door de directeur-bestuurder en behoeft voorafgaande goedkeuring door de RvC.

4. De directeur-bestuurder stelt belanghebbenden in het overleg in de gelegenheid advies uit te brengen over de vastgestelde jaarrekening en het jaarverslag en over de strategie en het beleid van Wonen Wateringen in het licht van haar volkshuisvestelijke en maatschappelijke doelstellingen. Het verslag op hoofdlijnen van deze bijeenkomst is binnen drie maanden te downloaden van de website van Wonen Wateringen.
5. Jaarlijks organiseert en leidt de directeur-bestuurder een overlegvergadering met de stakeholders. De RvC is hierbij voltallig aanwezig als toehoorder.

Artikel 21 Informeel contact

1. Ieder lid van de RvC die op informele of andere indirecte wijze in vertrouwen wordt genomen ten aanzien van kwesties betreffende Wonen Wateringen, zal in deze contacten zorgvuldig handelen en steeds vooropstellen dat de RvC, althans de voorzitter, in dit vertrouwen kan worden betrokken.

Artikel 22 Visitatie

1. Wonen Wateringen laat zich een keer per vier jaar visiteren, waarbij een gestructureerd oordeel wordt gegeven over het volkshuisvestelijk en maatschappelijk presteren op de wijze waarop belanghebbenden in de gelegenheid zijn gesteld invloed uit te oefenen op het beleid en op de kwaliteit van de Governance. Visitatie is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de directeur-bestuurder en RvC.
2. Het visitatierapport, alsmede het standpunt terzake van de directeur-bestuurder en RvC, is te downloaden van de website van Wonen Wateringen.
3. Het visitatierapport wordt besproken in het overleg met belanghebbenden op basis van het standpunt van de directeur-bestuurder en RvC.

Artikel 23 Externe Verslaglegging

1. Ten behoeve van het jaarverslag van Wonen Wateringen wordt door de RvC een verslag opgesteld. In het verslag van de RvC worden naast geldende wet- en regelgeving onder meer de volgende onderwerpen behandeld:
 - a. de goedkeuring van de RvC betreffende de jaarrekening, het volkshuisvestingsverslag en het jaarverslag;
 - b. aantal vergaderingen van de RvC;
 - c. opsomming van de meest belangrijke onderwerpen die zijn behandeld tijdens de vergaderingen van de RvC;

- d. melding van aanwezigheid van een reglement voor de RvC en een reglement voor de directeur-bestuurder
- e. de structuur en hoogte van de bezoldiging en kostenvergoeding van de leden van de RvC;
- f. melding van de hoofdlijnen van het remuneratierapport;
- g. informatie omtrent de individuele leden van de RvC (geslacht, leeftijd, hoofdfunctie, relevante nevenfuncties, onafhankelijkheid)
- h. informatie omtrent eventuele benoemingen en herbenoemingen van de leden binnen de RvC (tijdstip van (her)benoeming en lopende termijnen);
- i. melding maken van bevindingen aangaande de evaluatie van de externe accountant;
- j. De directeur-bestuurder rapporteert over controle en risicobeheersing en de RvC bevordert dat de directeur-bestuurder rapporteert over mechanismen van risicobeheersing;
- k. in hoeverre de Aedescode en de Governancecode Woningcorporaties wordt nageleefd waarbij de RvC gemotiveerd afwijkingen aangeeft volgens het geldende 'pas toe of leg uit principe';
- l. Informatie rondom genomen besluiten en transacties waarbij tegenstrijdige belangen en/of onafhankelijkheid van leden van de RvC een rol zouden hebben kunnen spelen;
- m. overige van belang zijnde informatie.

Artikel 24 Commissies

1. De RvC kan uit zijn midden commissies instellen. Indien een commissie wordt ingesteld, stelt de RvC een reglement op voor de commissie waarin taken en bevoegdheden zijn benoemd.
2. De commissies rapporteren hun bevindingen en doen voorstellen aan de voltallige RvC.
3. Van het bestaan van commissies wordt in het verslag van de RvC in het jaarverslag melding gemaakt.

Bijlagen

Bij dit reglement horen de volgende bijlagen:

- a. Profielschets van de Raad van Commissarissen.
- b. Jaarplanning en vierjarencyclus Raad van Commissarissen.